

Није баш за неку похвалу – али јесте било за очекивати. Тачније, с обзиром на српске политичке и медијске прилике, било би право чудо да је оно стање повећане националне самосвести и родољубивог расположења које је пратило обележавање годишњице НАТО агресије потрајало мало дуже, или, што би било једино логично и пожељно, постало саставни и подразумевани део српске политичке свакодневице.

А у тих неколико дана око и поводом десетогодишњице НАТО бомбардовања, после десет година веће или мало мање бруке, коначно смо, за промену, опет личили на државу. Новине су догађају коначно придале заслужени значај. Телевизије су имале углавном пригодне специјалне емисије. Министри су се растрчали по спомен обележјима. Овај пут се нисмо много извињавали онима који су нас бомбардовали – премда је било и таквих тонова – и бар неко време у српској јавности није доминирала прича како морамо да «заборавимо прошлост» и да се «окренемо будућности».

Председник је 24. марта у Савету безбедности лично на председника једне мале, неправедно оклеветане и оштећене земље. Влада је, макар привремено, личила на владу – а Ивица Дачић (“бомбардовање је било нелегитимна агресија и злочин“) на лидера СПС-а. Чак су и медији – разуме се – уз пар (не)часних изузетака – личили на медије, а не на огласне табле Европске комисије и билтене Јужне команде НАТО пакта. Лоше је само што смо на те манифестације националног самопоштовања чекали десет година. А биће још горе уколико након овог тужног јубилеја – по старом лошем обичају – опет све заборавимо.

Но, попут Пепељугине хаљине и кочије непосредно по истеку поноћне чаролије, тако је и српски политички живот, после мартовских годишњица, брзо утонуо у своју отужну колотечину. С тим што, за разлику од писца ових редова, један утицајан и врло гласан део српске јавности сматра да је та колотечина пожељно стање, а да је атмосфера у данима обележавања годишњице НАТО бомбардовања непријатан и "ружан инцидент" који би сви требало што пре да заборавимо. И то је, заправо, темељни неспоразум који тренутно цепа српско политичко ткиво неупоредиво више него формална подела на "левицу" и "десницу", односно "власт" и "опозицију".

Тачно је да нико не може живети од прошлости и у прошлости. Али је исто тако тачно да нема ни будућности ни опстанка за народ који своју прошлост заборавља или је се

одриче. А над овим народом већ годинама се са већим или мањим интензитетом одвија једна врста управо таквог експеримента, односно пројекта измене колективног сећања и националног самозаборава.

У овом тренутку, архитекти тог пројекта поручују: "Заборавите неправду! Заборавите национално достојанство! Заборавите НАТО бомбардовање! Заборавите Косово! Заборавите Републику Српску!" А заузврат не нуде ништа сем ЕУ-форичних парола о бољем животу и "заједничкој европској будућности" која се непрестано одлаже и пролонгира.

Долазе вучја времена. И актуелна српска власт се грдно се вара уколико верује да ће и кроз њих моћи да провесла досадашњом мешавином добре воље, лепих речи и магловитих обећања на све четири стране.

Уосталом, нису случајно изречене – а ни случајно прећутане и забашурене у овдашњим медијима – јасне и прилично оштре речи руског амбасадора у Београду Александра Конузина, изговорене прошлог петка у Руском дому. У свом необично отвореном излагању амбасадор је по први пут изговорио нешто што се, заправо, подразумева, али о чему се овде мало говори, а то је да ће евентуални пријем Србије у ЕУ свакако имати одраза на односе Србије и Русије. Конузин је рекао да би, поред осталог, престао да важи споразум о слободној трговини између две земље и упозорио на својеврсно лицемерје да се, упркос званично прокламованој неутралности Србије, "у стварности ради на приближавању НАТО алијанси и примени њених стандарда". Другим речима, нико овде није блесав. На нама је да одлучимо, али не треба имати илузија да ће данас било ко – а нарочито велика сила – било коме дозволити да га вуче за нос.

Греше сви они који верују како ће ова актуелна економска криза са дневног реда потиснути политичке проблеме – баш као што су грешили они који су говорили како је након рушења Берлинског зида наступило време пост-историје, "вечног мира" и свеопште хармонизације светских политичких односа. Напротив. Реалполитика се вратила на велика врата. А економска криза и проблеми ће само учинити да њени миленијумски принципи – борба за престиж, природне ресурсе, богатство и територију – буду још транспарентнији, а њихова реализација још бруталнија. Тешко земљама и народима који то још увек не виде и не схватају.